

Ed.

554. Frumvarp til laga

[215. mál]

um skemmtanaskatt.

Frá menntamálanefnd.

1. gr.

Greiða skal skatt samkvæmt lögum þessum, þegar aðganga er seld að skemmtunum fyrir almenning.

2. gr.

Þessar skemmtanir teljast skattskyldar og flokkast þannig:

1. flokkur.

- a. Hljómleikar og söngskemmtanir.
- b. Sjónleikar.
- c. Danssýningar.
- d. Fyrirlestrar og upplestrar.
- e. Hlutaveltur, í hverju skyni sem haldnar eru.

Af skemmtunum, er til þessa flokks teljast, greiðist 10% skattur af brúttóverði seldra aðgöngumiða. Af hlutaveltum greiðist sami skattur, einnig af brúttóverði seldra hlutaveltumiða.

2. flokkur.

Kvikmynda- og skuggamyndasýningar.

Af skemmtunum, sem til þessa flokks teljast, greiðist 15% skattur af brúttóverði seldra aðgöngumiða.

3. flokkur.

- a. Dansleikar allir, hvort sem einstök félög eða dansskólar stofna til þeirra eða þeir eru haldnir fyrir allan almenning, enn fremur dansæfingar, er standa fram yfir kl. 11 að kvöldi. Haldi félag dansleik og sé aðganga ókeypis, er lögreglustjóra heimilt að ákveða skattinn.
- b. Trúðleikasýningar.
- c. Fjölleikasýningar.
- d. Aðrar almennar skemmtanir, sem aðganga er seld að og eru ekki taldar sérstaklega.

Af skemmtunum þeim, er til þessa flokks teljast, greiðist 20% skemmtanaskattur af brúttóverði seldra aðgöngumiða.

4. flokkur.

Af hverju knattborði (billiard) fyrir almenning greiðist 300 kr. skemmtanaskattur fyrir hvern mánuð eða hluta úr mánuði, sem knattborðið er notað handa almenningi eða félögum. Gjald dagi á skattinum er síðasti dagur hvers mánaðar.

Skattinn greiðir eigandi knattborðs, enda er knattborðið að veði fyrir skattinum, og gengur það veð fyrir öðrum veðum í eitt ár frá gjalddaga skattsins.

Nú eru fleiri en eitt knattborð í sama húsnæði, og er þá nægilegt, að eitt sé notað, til að öll séu skattskyld.

5. flokkur.

Nú eru vínveitingar um hönd hafðar í veitinga- eða samkomuhúsi, án þess að skemmtanaskattur sé greiddur samkvæmt ákvæðum 1. eða 3. flokks, og skal þá greiða kr. 8.00 í skemmtanaskatt og kr. 2.00 í Menningarsjóð fyrir hvern mann, er aðgang fær að húsinu að kvöldi á þeim tíma, er ákveðinn verður í reglugerð.

3. gr.

Undanþegnar öllum skemmtanaskatti eru þessar skemmtanir:

- a. Hljómleikar Sinfóníuhljómsveitar Íslands, svo og aðrir klassískir tónleikar og klassískar söngskemmtanir, eftir nánari ákvörðun ráðherra.
- b. Leiksýningar Þjóðleikhússins, svo og hliðstæðar leiksýningar annarra aðila, eftir nánari ákvörðun ráðherra.
- c. Sýningar á listdansi og þjóðdönsum.
- d. Fræðandi fyrirlestrar.
- e. Sýningar á íslenskum kvikmyndum.
- f. Íþróttasýningar, enda renni ágóðinn óskiptur til íþróttastarfsemi.
- g. Skemmtanir skóla og skólafélaga, annarra en dansskóla, enda séu þær aðeins fyrir nemendur og kennara ásamt gestum þeirra og haldnar undir umsjá skólastjórnar.
- h. Innanfélagsskemmtanir, aðrar en dans, sem eru aðeins fyrir félagsmenn og gesti þeirra. En sannist það, að utanfélagsmenn hafi átt kost á að kaupa aðgöngumiða að slíkum skemmtunum, skal það skoðað sem brot á lögum þessum, og ber þá að greiða skatt af slíkri skemmtun eftir 2. gr., 3. flokki.

Ráðherra er heimilt að láta haldast að nokkru eða öllu leyti undanþágur þær frá greiðslu skemmtanaskatts, er þær skemmtanir hafa notið, sem haldnar eru til fjáröflunar fyrir góðgerðar-, líknar- og björgunarstarfsemi, sjúkrasjóði með staðfestri skipulagsskrá, sjúkrahús, elliheimili, æskulýðsheimili, kirkjustarfsemi eða bindindisstarfsemi, sem nýtur styrks úr ríkissjóði.

Ráðherra er enn fremur heimilt að undanþiggja skemmtanaskatti dansleiki, sem unglingar frá 16 til 21 árs aldurs eiga einir aðgang að, enda sé aðgangur seldur vægu verði og fullnægt öðrum skilyrðum, er ráðherra setur.

Loks er ráðherra heimilt að undanþiggja skemmtanaskatti dansskemmtanir, með eða án minni háttar skemmtiatriða, enda sé vín ekki um hönd haft á þessum skemmtunum og þær ekki haldnar í danshúsum, sem löggilt eru fyrir 300 gesti eða fleiri í sæti. Ráðherra ákveður, hvaða skemmtistaðir skuli teljast danshús í þessu sambandi. Þó skulu samkomu- eða veitingahús, þar sem dans fer að jafnaði fram 20 sinnum á mánuði, ávallt talin danshús. Þeir, sem fá undanþágu frá greiðslu skemmtanaskatts samkvæmt framansögðu, eru skyldir til að greiða þann kostnað af löggæzlu, sem nauðsynleg er talin í þessu sambandi.

4. gr.

Til að halda skemmtun, sem aðgangur er seldur að, skal fá leyfi lögreglustjóra, og skal tilkynna honum, hvar og hvenær hún skuli haldin.

5. gr.

Lögreglustjóri innheimtir skemmtanaskattinn og fær 2% í innheimtulaun. Setja skal nánari ákvæði um innheimtuna í reglugerð.

6. gr.

Skemmtanaskattur rennur í Félagsheimilasjóð (sbr. lög nr. 77/1947), nema annars sé getið í lögum þessum.

Að því er tekur til reglugerða fyrir bæjar- og hreppsfélög, sem settar hafa verið og staðfestar samkvæmt lögum um skemmtanaskatt nr. 34 22. nóv. 1918, og enn eru í gildi, þá skal haldast réttur viðkomandi bæjar- og hreppsfélaga til að innheimta í bæjar- eða sveitarsjóði skemmtanaskatt, svo sem í reglugerðunum greinir, enda fer og um önnur atriði, sem skattinn varða, eftir ákvæðum reglugerðanna. Skattur samkvæmt lögum þessum lækkar um þann hluta, sem fellur til hrepps- eða bæjarfélaga samkvæmt reglugerðunum.

Felld er niður undanþága sú frá greiðslu skemmtanaskatts, sem kvikmyndasýningar í Reykjavík á vegum Sáttmálasjóðs og kvikmyndasýningar bæjarsjóða Akraness og Hafnarfjarðar hafa notið samkvæmt d-lið 3. gr. laga nr. 56/1927, sbr. 2. gr. laga nr. 24/1963, svo og undanþágur, sem kvikmyndahúsum hafa verið veittar skv. 2. mgr. 3. gr. 1. nr. 56/1927, sbr. 1. nr. 24/1963. Skemmtanaskattinn skal þó ráðherra heimilt að endurgreiða þeim aðilum, sem að undanfögnu hafa notið tekna vegna frammanfndra undanþága, með þeim skilmálum, að féð verði notað í því skyni, sem var ástæða undanþágunnar. Endurgreiðsluréttur nær þó eigi til þess hluta skemmtanaskattsins, sem renna á til Sinfóníuhljómsveitar og Menningarsjóðs, sbr. 7. og 8. gr. Heimilt er ráðherra að veita sams konar endurgreiðslurétt vegna eins kvikmyndahúss, er rekið sé af opinberum aðila, í hverjum hinna annarra kaupstaða, enda sé fénu varið til menningar- eða mannúðarmála.

7. gr.

Af skemmtanaskatti samkvæmt 2. gr. renna 10% til Sinfóníuhljómsveitar Íslands.

8. gr.

Leggja skal sérstakt gjald á alla selda aðgöngumiða samkvæmt 2. flokki 2. gr., að undanteknum kvikmyndasýningum fyrir börn, og að dansleikjum samkvæmt a-lið 3. flokks sömu greinar. Nemur gjald þetta 1.5% af brúttóverði seldra aðgöngumiða að kvikmyndahúsum og 2% af brúttóverði seldra aðgöngumiða að dansleikjum.

Gjald þetta rennur óskipt í Menningarsjóð.

Um innheimtu gjaldsins gilda sömu reglur og um innheimtu annars skemmtanaskatts samkvæmt lögum þessum.

9. gr.

Gjalddagi skemmtanaskatts er næsti virki dagur eftir að skemmtunin hefur verið haldin. Heimilt er þó að leyfa kvikmyndahúsum og öðrum skemmtistofnunum, sem rekin eru sem föst atvinnufyrirtæki, að greiða skattinn mánaðarlega.

Þeim, er skemmtun heldur eða lætur halda, ber að sjá um skilvísu greiðslu skattsins. Eigandi húsnæðis þess, sem skemmtun er haldin í, ber ábyrgð á greiðslu skattsins.

Ef ágreiningur verður um skattskyldu, sker ráðherra úr honum, en bera má úrskurð hans undir dómstólana.

Deila um skattskyldu frestar ekki eindaga skattsins né neinum þeim viðurlögum, sem lögð eru við vangreiðslu hans, en ef skatturinn er lækkaður eða felldur niður með úrskurði eða dómi, skal þegar endurgreiða það, sem lækkuninni nemur.

10. gr.

Lög þessi öðlast gildi 15. maí 1970.

Falla þá jafnframt úr gildi:

Lög nr. 34 22. nóv. 1918, um skemmtanaskatt.

Lög nr. 30 19. júní 1922, um breyting á lögum nr. 34/1918.

Lög nr. 61 11. júní 1938, um breyting á lögum nr. 30/1922.

Lög nr. 56 31. maí 1927, um skemmtanaskatt og þjóðleikhús.

Lög nr. 57 5. júní 1957, um breyting á lögum nr. 56/1927.

Lög nr. 94 28. des. 1957, um breyting á lögum nr. 57/1957.

Lög nr. 52 27. apríl 1962, um breyting á lögum nr. 57/1957.

Lög nr. 24 26. apríl 1963, um breyting á lögum nr. 56/1927.

Lög nr. 13 25. apríl 1964, um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta með viðauka skemmtanaskatt samkvæmt lögum nr. 56 31. maí 1927, um skemmtanaskatt og þjóðleikhús, og lögum um breytingar á þeim.

Loks eru öll önnur eldri lagafyrirmæli úr gildi felld, sem brjóta í bága við lög þessi.

Greinargerð.

Frv. þetta er flutt að beiðni menntamálaráðherra, og hafa nefndarmenn óbundnar hendur um afgreiðslu þess. Frv. fylgdi svo hljóðandi greinargerð:

Lög, sem skemmtanaskatt varða og nú eru í gildi, eru sem hér segir:

1. Lög um skemmtanaskatt og Þjóðleikhús, nr. 56 31. maí 1927, ásamt breytingar- og viðbótarlögum nr. 57/1957, nr. 94/1957, nr. 52/1962, nr. 24/1963 og nr. 13/1964.
2. Lög um skemmtanaskatt, nr. 34 22. nóv. 1918, ásamt breytingarlögum nr. 30/1922 og nr. 61/1938, sbr. og 8. gr. laga nr. 56/1927 og 6. gr. laga nr. 28/1952.

Með lögum þessum er bæjarstjórnnum og hreppsnefndum heimilað að fá staðfestar reglugerðir um innheimtu skemmtanaskatts í bæjar- og sveitarsjóði. Með lögum nr. 56/1927 voru ákvæði laganna numin úr gildi, að því er snerti kaupstaði, sem hafa 1500 íbúa eða fleiri. Og með lögum nr. 28/1952 voru ákvæði laganna felld niður, að því er varðaði kvikmyndasýningar.

Samkvæmt lögum nr. 34/1918 hafa verið gefnar út 45 reglugerðir.

3. Lög nr. 28 4. febr. 1952, um gjald af kvikmyndasýningum.

Með þessum lögum er sveitarstjórnnum (bæjarstjórnnum og hreppsnefndum) heimilað að leggja sérstakt gjald á kvikmyndasýningar, aðrar en sýningar íslenskra kvikmynda og fræðslukvikmynda.

Gjald þetta er almennt nefnt sætagjald, og má það nema allt að 10% af aðgangseyri að kvikmyndasýningum. Lögin ná bæði til kaupstaða, án tillits til stærðar, og annarra sveitarfélaga. Á þessum lögum eru engar breytingar gerðar.

Í frv. því, sem hér liggur fyrir, eru lögð til grundvallar núgildandi lög nr. 56/1927 ásamt síðari breytingum og viðaukum. Á lögnum eru gerðar nokkrar orðabreytingar og einnig vikið lítið eitt frá niðurröðun ákvæða. Hér á eftir verður gerð grein fyrir efnisbreytingum.

1. Fellt er niður það ákvæði, að lögin taki aðeins til kaupstaða, sem hafa 1500 íbúa eða fleiri. Er lögnum þannig ætlað að ná til alls landsins. Af því leiðir, að fella ber úr gildi lög um skemmtanaskatt nr. 34/1918.

Þó skulu samkvæmt 2. mgr. 6. gr. frv. þau bæjar- og hreppsfélög, sem hafa fengið staðfestar reglugerðir samkvæmt lögum nr. 34/1918, halda rétti sínum til að innheimta skemmtanaskatt í bæjar- og sveitarsjóði samkvæmt reglugerðunum, ef þær eru enn í gildi. Lækkar þá skattur samkvæmt lögum þessum sem því nemur.

2. Kvikmynda- og skuggamyndasýningar, sem nú heyra til 1. flokki 2. gr. laganna, eru í frv. teknar sér í (nýjan) 2. flokk. Gjald af kvikmyndum er nú 10% af andvirði aðgöngumiða, sbr. 1. flokk 2. gr., að viðbætti heimild til að innheimta skattinn með 200% álagi samkvæmt lögum nr. 13/1964. Mun gjaldið innheimt með 27.5% af andvirði miðanna. Samkvæmt frv. skal gjaldið vera 15%, en heimildin til 200% álagsins falla niður, sbr. 9. gr. frv. Hins vegar helst áfram gjald af aðgöngumiðunum í Menningarsjóð, sbr. 8. gr. frv.
3. Í stað þess að skemmtanaskattur renni að hálfu til Félagsheimilasjóðs og að hálfu til Þjóðleikhússins, eins og nú er, er ákveðið í 6. gr. frv., að skatturinn renni allur til Félagsheimilasjóðs að undanteknum hluta Sinfóníuhljómsveitarinnar.
4. Samkvæmt 6. gr. er felld niður undanþága frá greiðslu skemmtanaskatts, að því er varðar þau kvikmyndahús, sem greind eru í d-lið 3. gr. núgildandi laga (Háskólabíó og bæjarbíóin á Akranesi og í Hafnarfirði). Sama er um þau kvikmyndahús, er ráðherra hefur veitt undanþágu með heimild í 2. mgr. 3. gr. laga nr. 56/1927, sbr. lög nr. 24/1963, en þau eru: Laugarásbíó og Tónabíó í Reykjavík, Ísafjarðarbíó, Borgarbíó á Akureyri, Bíó Samkomuhúss Vestmannaeyja og Kópavogsbíó.

Heimilt skal ráðherra að endurgreiða skattinn, að undanteknum hlutum Sinfóníuhljómsveitarinnar og Menningarsjóðs, þeim aðilum, sem áður hafa notið góðs af undanþágum.

5. Samkvæmt 8. gr. frv. er gerð sú breyting á gjaldi til Menningarsjóðs, að í stað 1 og 2 kr. gjalds eftir 8. gr. laganna komi tiltekið hundraðsgjald af andvirði seldra aðgöngumiða.
6. Í 9. gr. frv. eru ákvæði um gjalddaga o. fl., í samræmi við ákvæði reglugerða og undanfarna framkvæmd laganna.
7. Samkvæmt frv. reiknast skemmtanaskatturinn af brúttóverði aðgöngumiða, í stað þess að eftir núgildandi lögum reiknast hann af nettóverði. Breytir það út af fyrir sig ekki upphæð skattsins.

Frv. þetta er samið af dr. Þórði Eyjólfssyni, fyrrv. hæstaréttardómara, að beiðni menntamálaráðuneytisins.